

Controle op aanwezigheid van vleermuizen in de reinwaterkelders in Flankbatterij 4 van fort bij Rijnauwen.

Notitie van de Zoogdiervereniging: N2017.001

DATUM	16-01-2017
PROJECTNUMMER	2016-073
PROJECTNAAM	CONTROLE REINWATERKELDERS RIJNAUWEN
OPDRACHTGEVER	STAATSBOSBEHEER
ONDERDEEL	NVT
MEMO-VERSIE	2.0
AUTEUR(S)	HERMAN J.G.A. LIMPENS & WESLEY J. OVERMAN
PROJECTLEIDER	MAURICE LA HAYE
DOCUMENTNUMMER	N2017.001

Op 6 september 2016 zijn de reinwaterkelder onder flankbatterij 4 van het fort bij Rijnauwen geïnspecteerd op de aanwezigheid van vleermuizen. Deze inspectie is uitgevoerd door Wesley Overman.

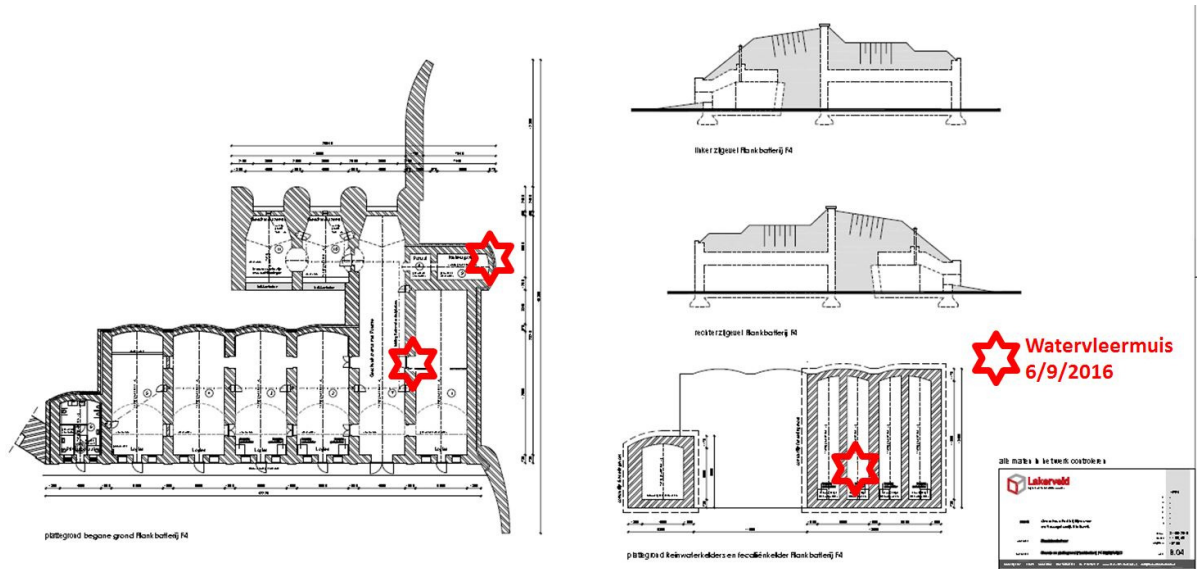
De inspectie is uitgevoerd in het kader van opruim- en schoonmaak werkzaamheden van deze lage kelder. Hiervoor zijn de grote putdeksels verwijderd zodat er nu toegang was tot deze kelders.

De druipkokers die uitmonden in deze kelders en die vaak door vleermuizen worden gebruikt, zijn in het geheel geen onderdeel van de werkzaamheden. De door vleermuizen gebruikte toegangen tot deze ruimte zijn dan ook in het kader van deze werkzaamheden nooit verstoord geweest.

Figuur 1: beeld van de inspectie van de lage reinwaterkelders.

Tijdens het bezoek voor de inspectie werden 3 watervleermuizen aangetroffen. Twee in het gebouw en één in de kelders (figuur 2 en 3).

Figuur 2: plek van de waargenomen vleermuizen op de locatie van het opruimen van de waterkelders in de periode eind augustus begin september 2016.

Figuur 3: watervleermuis in de reinwaterkelder van fort bij Rijnauwen (06 09 2016).

Er werd tijdens de inspectie van de reinwaterkelders ook een redelijke hoeveelheid mest gevonden, die suggereert dat er vaker dieren hangen en dat dit zeker meer dan 1 dier zal zijn. Informatie over eventueel aanwezige 'oudere mest' was niet waar te nemen door het vocht/vochtige slik op de grond, waardoor oudere keutels vanzelf uit elkaar vallen.

Logischerwijs waren en zijn de kelders in de situatie met gesloten putdeksels al toegankelijk voor vleermuizen. In 1 van de deksels zit een gaatje en bovendien komen er meerdere buizen en druiptokers op uit, waarvan sommige actief aan het druipen waren (dus open). Alle kelders zijn ondergronds met elkaar verbonden. Bij de wintertelling in fort bij Rijnauwen – en andere forten – worden vaak juist in de actieve vochtige druiptokers vleermuizen overwinterend gevonden.

De kelders lijken zeer geschikt als winterverblijf gezien het onafgewerkte metselwerk. Dit betreft een gedeelte van het fort dat tijdens de reguliere wintertellingen (NEM-wintertellingen) niet wordt geïnspecteerd. De – bouwtechnische – staat van de kelders was niet bekend, omdat de putdeksels normaliter niet worden opgetild. Het gebruik van die kelders door vleermuizen was daardoor eveneens niet bekend.

Tijdens de inspectie op 6 september werden verder geen vleermuizen in de kelders vastgesteld.

De deksels zijn op maandag 5 september 2016 verwijderd en op woensdag 28 september 2016 weer teruggeplaatst. In deze periode zijn de verstopte gietstalen afvoerleidingen, vanaf de druiptokers naar de reinwaterkelder en de overstort vervangen door pvc. De druiptokers blijven actief en verstopte druiptokers zijn open gemaakt. De kelder is dus nu ook weer via verschillende druiptokers door vleermuizen te bereiken.

Op maandag 5 september is per deksel circa een kruiwagen vol puin/stof, hetgeen zich vanaf 1869 onder het luik had verzameld, weggehaald. Verderaf van het luik lag er alleen nog slik (zie figuur 1). Het slik is verder niet verwijderd. De ruimte in de kelders, naast de ruimte direct onder de deksels, is verder is alleen door de inspectie en de werkzaamheden aan de afvoeren lokaal verstoord.

Het inspecteren en opruimen van de kelders heeft dus geleid tot een geringe onvoorziene en kort durende verstoring, die in deze periode, de zwermperiode waarin de dieren nog actief zijn, niet heeft geleid tot een ernstige aanslag op de energiereserves van de dieren.

De geschiktheid van de kelders blijft dus ongewijzigd. De kelders kunnen een positieve rol voor de overwintering blijven spelen: locatie voor dieren (winter/zwermperiode en zomer), bron van hoge luchtvochtigheid tijdens de winterperiode, en bijdrage aan de temperatuurbuffering van de bovenliggende ruimtes.